

توصیف و طبقه بندی سرطان های سرطان ارثی مرتبط با کلیه، معده، ملانوما و تیروئید

● الهه عاشق مدینه

دانشجویی کارشناسی ارشد ژنتیک انسانی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوqi یزد

● دکتر مهتا مظاہری نائینی

استاد تمام ژنتیک پزشکی، گروه ژنتیک دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوqi یزد، مرکز تحقیقات سلامت مادر و نوزاد

● مهدیه یاوری

دانشجویی دکترای ژنتیک، مرکز تحقیقات سلامت مادر و نوزاد

● محمد فضیحی

دانشجویی کارشناسی ارشد ژنتیک انسانی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوqi یزد

مسیرهای سیگنالینگ سرطان تمرکز دارند. علاوه بر این، داروهای موجود که مسیرهای مولکولی خاصی را هدف قرار می‌دهند، امیدهای تازه‌ای در درمان سرطان‌های ارثی ایجاد کرده‌اند. این تحقیق بر ضرورت مشاوره ژنتیکی و غربالگری دقیق برای افراد دارای سابقه خانوادگی تاکید دارد تا تشخیص زود هنگام و مداخلات پیشگیرانه موثرتر صورت گیرد.

کلید واژه: سرطان‌های سرطان ارثی، سرطان معده ارثی، سرطان کلیه ارثی، سرطان ملانومای ارثی، سرطان تیروئید ارثی، سابقه خانوادگی

□ مقدمه

سرطان‌های سرطان ارثی (HCS) گروهی از اختلالات ژنتیکی هستند که در آن‌ها جهش‌های ارثی در ژن‌های خاص، احتمال بروز انواع مختلف سرطان را افزایش می‌دهند. این سرطان‌ها اغلب به دلیل الگوهای خانوادگی خاص و بروز زود هنگام قابل شناسایی‌اند. در مقاله حاضر، به بررسی مهم‌ترین انواع سرطان‌های ارثی شامل سرطان کلیه ارثی (HRCS)، سرطان معده ارثی (HGC)، سرطان ملانومای ارثی، سرطان تیروئید ارثی پرداخته و راهکارهای تشخیصی و درمانی مرتبط را مورد بررسی قرار داده است.

نتایج این بررسی نشان می‌دهد که شناخت دقیق و زود هنگام جهش‌های مرتبط با سرطان‌های خانوادگی می‌تواند در پیشگیری، غربالگری و درمان مؤثر باشد. مطالعات اخیر بر نقش ژن‌های مختلف سرکوبگر تومور و ارتباط آن‌ها با

- 1- Hereditary cancer syndromes
- 2- Hereditary Renal cancer syndromes
- 3- Hereditary Gastric cancer
- 4- Hereditary Melanoma Cancer
- 5- Hereditary Tyroid Cancer

■ **سندرم‌های سرطان کلیه ارثی (HRCS^{۱۳})**
کارسینومای سلول کلیه (RCC^{۱۴}) با شیوع ۱:۱۰۰ در سطح جهان، در بین مردان هفتمین و میان زنان نهمین سرطان رایج به شمار می‌رود (۴). سرطان کلیه ارثی یکی از نادرترین سندرم‌های سرطان خانوادگی محسوب می‌شود که مطالعات مختلف نشان داده‌اند ۲-۳٪ از جمعیت جهان حامل واریانت‌های بیماری زا (واژه امروزی جهش‌های ارثی) در سلول‌های زایای خود می‌باشند. سندرم سرطان کلیه ارثی با نحوه توارث اتوزوم غالب از فرضیه دو ضربه‌ای نادسون پیروی می‌کند، به گونه‌ای که یکی از والدین واریانت بیماری زای خود را به فرزند منتقل کرده و در اثر غیر فعال شدن آلل دوم از طریق حذف، جهش نقطه‌ای و یا خاموشی اپی ژنتیک، فنوتیپ تومور بروز می‌یابد. توصیف تعدادی از مهم‌ترین بیماری‌های مرتبط با سندرم سرطان کلیه ارثی را در ادامه خواهیم داشت (۵).

■ **سندرم فون هیپل لیندائو (VHL^{۱۵})**
ژن سرکوبگر تومور VHL در بازوی کوتاه کروموزوم ۳ قرار دارد و واریانت‌های بیماری زای این ژن افراد را به بیماری VHL مستعد می‌کند. RCC^{۱۶}، فئوکروموسيوتوما و همانژیوبلاستوما از جمله تظاهرات VHL هستند که در معیارهای تشخیصی قرار می‌گیرند. متوسط شیوع سراسری VHL حدود ۱ در ۶۳,۰۰۰ در دنیا و خطر RCC در بیماران VHL تا ۳۰٪ است (۶). نحوه وراثت VHL به صورت اتوزومال غالب با نفوذ تقریباً کامل است. در طول سال‌ها، روش‌های مختلفی برای شناسایی تغییرات

سرطان‌ها به طور چشمگیری بالاتر از جمعیت عمومی است. این سندرم‌ها ناشی از جهش‌های ژرم لاین در ژن‌های خاص هستند که از والدین به فرزندان به ارث می‌رسند. در یک سندرم سرطان ارثی، الگوهای خاصی از سرطان ممکن است در خانواده‌ها مشاهده شود که این الگوها شامل وجود چندین عضو نزدیک خانواده (مانند مادر، دختر و خواهر) با نوع مشابهی از سرطان، ابتلا به سرطان در سنین پایین یا بروز دو یا چند نوع سرطان در یک فرد می‌باشد. افرادی که در آن‌ها HCS شناسایی شده است، دارای واریانت‌های بیماری زا / نسبتاً بیماری زا در ژن‌های رده زایا هستند که آن‌ها را به توسعه تومور مستعد می‌کند (۱). این گروه هتروژن از بیماری‌های ژنتیکی احتمالاً رایج‌ترین کلاس بیماری‌های ژنتیکی مندلی به شمار می‌رود که با نارسایی چندین بافت مختلف بدن مشخص می‌شود. پیشرفت سرطان ارثی مطابق با فرضیه "دو ضربه‌ای" نادسون^{۱۷} است که در آن کپی باقی مانده از ژن آسیب دیده به صورت سوماتیک غیر فعال می‌شود (۲). سندرم‌های سرطان ارثی تقریباً ۱۰٪ از سرطان‌های جهان را تشکیل می‌دهند، هر چند که اغلب به درستی تشخیص داده نمی‌شوند. پنج دسته از واریانت‌های ژنتیکی که توسط راهنمایی کالج پزشکی ژنتیک و ژنومیک آمریکا (ACMG)^۷ تعیین شده عبارتند از: خوش خیم (B)^۸، نسبتاً خوش خیم (LB)^۹، واریانت با اهمیت نامشخص (VUS)^{۱۰}، پاتوژن (P)^{۱۱} و نسبتاً پاتوژن (LP)^{۱۲}. در این مقاله قصد داریم سندرم‌های ارثی مرتبط با سرطان‌های کلیه، معده، ملانوما و تیروئید را توصیف و طبقه‌بندی کنیم (۳).

-
- 6- Knudson
 - 7- American College of Medical Genetics and Genomics
 - 8- Benign
 - 9- Likely Benign
 - 10- Variant of Uncertain Significance
 - 11- Pathogen
 - 12- Likely Pathogen
 - 13- Hereditary Renal Cancer Syndromes
 - 14- Renal cell carcinoma
 - 15- Von Hippel–Lindau
 - 16- Renal cell carcinoma

پیلوئی شایع است، افراد با نقص در این ژن مستعد سرطان معده هستند (۵۰).

سرطان خانوادگی معده-روده ای (FIGC)^{۶۶} نوعی از سرطان با درگیری همزمان معده و روده شناخته می‌شود که در آن بیماران با تومورهای معده بدون نشانه‌های پولیپوز مشاهده شده‌اند. توارث FIGC به صورت اتوزوم غالب است، اما ژن‌هایی که در این بیماری نقش دارند اگر چه نامشخص می‌باشند اما با کمک توالی یابی کل اگزون (WES)^{۷۷} از نمونه‌های خون این بیماران، جهش‌های بیماری زای شناسایی شده در ژن‌های EZR^{۷۸}، ESR1^{۷۸}، IGF2R^{۷۹} و EZR^{۷۹} نشان دهنده افزایش پتانسیل ایجاد سرطان خانوادگی معده-روده ای می‌باشد. خطر ابتلا به سرطان معده در این بیماران به واضح مشخص نشده است و گزارش‌های مختلف نتایج متفاوتی را در این زمینه منتشر کرده‌اند، به طوری که در برخی تجزیه و تحلیل‌ها نتایج مبهم بوده و در برخی دیگر نشان دهنده شیوع بالای سرطان معده در بیماران است (۵۱،۵۲).

ب. نوع منتشره^{۷۱}

سرطان منتشره معده ارثی (HDGC)^{۷۳} همان طور که از نامش پیداست، نوعی از سرطان معده است که به عنوان سرطان منتشره و سرطان لوبولار پستان تشخیص داده می‌شود و میانگین ۸ نفر از ۱۰۰,۰۰۰ نوزاد را در سراسر جهان درگیر می‌کند. در این سندرم اتوزوم غالب، چندین ژن پیش برنده مستعد کننده HDGC کشف

شد MSH6^{۷۴}، MLH3^{۷۵} و PMS2^{۷۶} رخ می‌دهند (۴۷). مطالعات مختلفی در مورد رابطه بین سرطان معده و سندرم لینچ انجام شده است. در یکی از این مطالعات برآورد شده است که خطر تجمعی سرطان معده در مردان ۸٪ و در زنان ۵٪ می‌باشد. همچنین جهش‌های MLH1 و MSH2^{۷۷} و ۹٪ خطر پیشرفت تومورهای معده را به ترتیب به ۴.۸٪ و ۹٪ در بیماران لینچ افزایش می‌دهند. با این حال، شواهدی قطعی درباره بیماران حامل جهش‌های MSH6 برای بروز سرطان معده وجود ندارد و نیاز به تحقیقات بیشتری در این جمعیت احساس می‌شود (۴۸).

لی-فرامنی^{۷۸} سندرمی ارثی با وراثت اتوزوم غالب به شمار می‌آید که به همراه جهش‌های ژن TP53^{۷۹} در سلول‌های زایا شناخته می‌شود. TP53 یک ژن سرکوبگر تومور است که در کروموزوم ۱۷p13.1 قرار دارد و نقش یک فاکتور رونویسی را در بسیاری از بافت‌ها ایفا می‌کند (۴۹). ۱.۸٪ از جمعیت دارای جهش‌های ارثی TP53، وجود تومور در معده را نشان می‌دهند. از طرفی میانگین سنی ۳۶ سال برای این بیماران نشان دهنده سن شروع پایین‌تر بیماری در سندرم لی-فرامنی نسبت به جمعیت عمومی است، به مانند آنچه که در سایر سندرم‌های ارثی مشاهده می‌شود. همچنین به نظر می‌رسد در منطقه آسیایی، نرخ سرطان معده در افراد دارای جهش‌های بیماری زا در ژن TP53^{۷۳} بالا می‌باشد. این گزارش‌ها حاکی از آن هستند که در کشورهای بومی مانند کره و ژاپن که عفونت با هلیکوبکتر

-
- 61- MutS Homolog 6
 - 62- MutL Protein Homolog 3
 - 63- Postmeiotic Segregation Increased 2
 - 64- Li–Fraumeni
 - 65- Tumor Protein p53
 - 66- Familial Intestinal gastric Cancer
 - 67- Whole Exome Sequencing
 - 68- Estrogen Receptor 1
 - 69- Ezrin
 - 70- Insulin Like Growth Factor 2 Receptor
 - 71- Driver
 - 72- Hereditary Diffuse Gastric Cancer

Peutz–Jeghers syndrome (PJS)	StK11	19p13	AD	29 %	c.1062C>G
Juvenile polyposis syndrome (JPS)	SMAD4 BMPRA1	18q21 10q22	AD	2-60 %	p.R361H
Cowden syndrome	PTEN	10q23	AD	Unknown	p.L265fs
Hereditary non-polyposis colorectal cancer (HNPCC)	MLH1 MSH2 MSH6 PMS2	3p22 2p21-p16 2p16 7p22	AD	15 %	تعیین نشده
Li–Fraumeni syndrome	TP53	17p13	AD	1.8 %	p.R175H
Familial Intestinal Gastric Cancer (FIGC)	Unclear	Unclear	AD	Unknown	تعیین نشده
Hereditary diffuse gastric cancer (HDGC)	CDH1	16q22	AD	30-40 %	c.1137G
سندرم‌های سرطان ملانومای ارثی					
Familial atypical multiple mole melanoma (FAMMM)	CDKN2A	9p21.3	AD	Unknown	c.71G>C
Xeroderma pigmentosum (XP)	XPA XPC XPV	9q22.33 3p25 6p21	AR	Unknown	c.682C>T c.1644delTG c.298delTT
BAP1 tumor predisposition syndrome (BAP1)	BAP1	3p21	AD	Unknown	c.799C>T
Shelterin family of genes	POT1	7q31	AD	Unknown	c.547C>T
MC1R polymorphism	MC1R	16q24.3	AD	up to 12%	c.451C>T
MITF	MITF	3p13	AD	10%-35%	c.952G>A
سندرم‌های سرطان تیروئید ارثی					
Multiple endocrine neoplasia type 2	RET	10q11.2	AD	Unknown	c.1900T>C
Familial adenomatous polyposis	APC	5q22.2	AD	up to 12%	c.3187del
Cowden syndrome	PTEN	10q23.3	AD	10%-35%	c.389G>A

